

Interesse for danske Læsere og næppe vil undlade at præge den kommende Forskning paa ældre dansk Middelalderhistories Omraade.

Svend Aakjær.

Som 7. Hefte af »Studien der Luther Akademie, herausgegeben von Carl Stange« har Professor, Dr. J. Oskar Andersen udgivet en interessant Afhandling: *Der Reformkatholicismus und die dänische Reformation* (Gütersloh 1934). Ved Reformkatholicismen forstaar Forf. alle de forskellige Anskuelser og Rørelser indenfor Catholicismen, der har været medvirkende til at hidføre den gamle katolske Kirkes Undergang i Danmark. Hertil hører de senmiddelalderlige Fromhedsretninger, der paa Grundlag af et ivrigere Bibelstudium tilsigtede en større Inderliggørelse af det religiøse Liv og en Forbedring af de moralske Tilstande i Kirken (en karakteristisk Repræsentant herfor er Paulus Heliae) og saaledes i flere Henseender indirekte forberedte Jordbunden for den lutherske Kristendomsopfattelse. Ikke mindre stærkt virkede dog den hele kirkepolitiske Udvikling allerede under de første Konger af det Oldenborgske Hus, men især under Christiern II og Frederik I, en Udvikling, der paa forskellig Vis begunstigede Nationalkirke-tanken og tilsidst medførte, at al Forbindelse med Rom blev afbrudt, hvorved den hjemlige katolske Kirke sank sammen i indre Opløsning. Navnlig belyser Forf. indgaaende Frederik I's ejendommelige Tolerancestandpunkt mellem de stridende Partier. For danske Læsere, som kender Prof. Andersens forskellige, i de senere Aar offentliggjorte Enkeltundersøgelser over alle disse Emner, byder den foreliggende Afhandling ikke meget nyt, men det er værdifuldt at have en samlet Oversigt over væsentlige Sider af den danske Reformationshistorie.

Bjørn Kornerup.

Dr. Neiiendam gav i sin Tid i Disputatsen om Bastholm et Billede af Oplysningstiden i den danske Kirke, samlet om en af denne Tids mest repræsentative Skikkelser. Noget lignende har senere Dr. Kornerup givet os for Ortodoksiens Vedkommende. Tiden imellem Ortodoksi og Oplysning tilhører Pietismen, og denne er det, Dr. Neiiendam i sit nye Arbejde har søgt at belyse med særligt Henblik paa Erik Pontoppidan, »den bedste skikkelse, hvorom en saadan fremstilling kan grupperes« (Michael Neiiendam: *Erik Pontoppidan, Studier og Bidrag til Pietismens Historie I—II*, (1930—33)). Faa Skikkelser er i Virkeligheden saa velegnet til at belyse, hvorledes Udviklingen skrider frem fra Ortodoksi til Pie-